

**ТАБИИЙ ГАЗНИ УШТУРЖИ
ИСТЕЪМОЛЧИДАРГА
ЕТКАЗИБ БЕРИШ ВА КАБУЛ КИЛИШ
ШАРТНОМАСИ**

№ 02/09

Етказиб берувчининг авария-диспетчер хизматлари телефон рақамлари:

Истеъмолчи манзили ва телефон рақами:

2.4. Етказиб берувчи Истеъмолчининг газ етказиб бериш кичкарттиришига кадар камида 24 соат аввал бу ҳақида хабардор қилиши шарт, магистрал газ қувурларида воз берган авария ҳолатлари бундан мустасно. Истеъмолчи хабардор қилингандан кейин газ етказиб бериш дарҳол кичкарттирилади ёки тўхтатилади.

2.5. Магистрал ва таксимловчи газ қувурларининг технологик иш режимида бузилганда, шунингдек, куз-киш мавсумида иқлимий соҳа объектларини ва аҳоли истеъмолчиларини бир маромада таъминий газ билан таъминлаш мақсадида Етказиб берувчи Истеъмолчининг оқоҳланган ҳолда газ етказиб беришнинг чеклаш ёки тўхтатиб қўйиш ҳуқуқига эга, Истеъмолчи эса захира ёқилғи туридан фойдаланишга ўтади.

2.6. Истеъмолчи Етказиб берувчи билан газ етказиб бериш-қабул қилиш доирасида тезкор маълумотларни мунтазам алмашишни таъминлаш учун жавобдариликни ўз зиммасига олади.

2.7. Истеъмолчи захира ёқилғи туридан фойдаланишни кўзда тутиши ва уни старли микдорда (3 ойдан кам бўлмаган муддатта) шакллантириши шарт. Истеъмолчи Етказиб берувчининг асосланган талаби билан таъминий газдан фойдаланиш, фойдаларига мувофиқ захира ёқилғига ўтиши ва газдан фойдаланишни тўхтатиши лозим. Газ етказиб беришнинг тўхтатилиши тегишли фойдаланиш билан расмийлаштирилади.

2.8. Истеъмолчи ўзига тегишли бўлган газ тармоқлари ва уларда ўрнатилган ускуналар, ГТТ (газ таксимлаш пункт), газдан фойдаланиш ускуналаридан сохта ҳолда фойдаланиш, уларга хизмат кўрсатиш ҳамда саклаш учун жавобдор ҳисобланади.

2.9. Истеъмолчининг кўйимча газдан фойдаланиш ускуналари ўрнатилиши, реконструкция қилиниши ёки таъмирланиши оқибатида газ сифлиги ҳажми ўзгаришига олиб келган ҳолларда, Истеъмолчи Етказиб берувчидан кўйимча газдан фойдаланиш ускуналарини ўрнатиш ёки реконструкция қилишга тегишли шартларни олиши шарт. Газ тармоқларига уламини Таъминий газдан фойдаланиш қонунларида мувофиқ амалга оширилади.

2.10. Истеъмолчи ёки Етказиб берувчининг тўлов режимидаги ўлғирин қолатларда Улар худлик билан бир-бирини бу ҳақида хабардор қилиши шарт.

2.11. Таъминий газни казиб олиш, қайта ишлаш, узатиш, тақсимлаш ва истеъмол қилиш режимидаги ягона узлуксиз технология жароғиний хисобга олиб, таъминий қилинишлар чикаруви ва Етказиб берувчининг талабларини бажариш Истеъмолчилар учун мажбурий хисобланади.

III. ЕТКАЗИБ БЕРИЛГАН ГАЗНИ ХИСОБГА ОЛИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШИ

3.1. Газни хисобга олмастан етказиб беришга йўл қўйилмайди.

3.2. Етказиб берилган газ микдори газ тармоқлари бўлиниши чегарасида ўрнатилган хисоблаш приборлари кўрсаткичлари ёки ўлчаш комплекс бўйича аниқланган ҳамда ҳар икки томон имқолайдиган газ етказиб бериш ва қабул ёқилғи даволатномада билан расмийлаштирилади.

Газ тармоғи бўлиниши чегараси (Истеъмолчи баъзида бўлган тез тармоғининг бошланиши хисобланиб) Етказиб берувчи ва Истеъмолчи ўртасида, тегишлилиги бўйича аниқланган газ тармоғи бўлиниши нүктаси хисобланади ва унда хисоблаш приборлари ўрнатилиши шарт.

3.3. Бирлик микдори стандарт шароитда 1 м³ газ олинди: ҳарорат 20° С, босим 101,325 кРа (760 ммНБ) (ГОСТ 2939-63 1.1-бандига асосан). Газ ҳаққон газнинг физик-кимёвий параметрлари (стандарт шароитда азот ва көрсонг антидринд) қийматлари бўйича тузатилади.

Газ микдори "ўстандарт" агентлигининг метрологик ҳужжатлари талабларига мувофиқ газ микдорини стандарт шароитда автоматик равишда келтирилган газни хисоблаш приборлари ёрдамида аниқланади.

3.4. Етказиб берувчининг ёки Истеъмолчининг баъзида бўлган газ ўлчаш прибори ва ёки ўлчов комплексининг мулк хисобланади.

3.5. Истеъмолчи томонидан газ ўлчаш прибори ва ёки ўлчов комплексини танлови тегишли қондалар ва меъёрларга мувофиқ амалга оширилади ва Етказиб берувчи билан келишилади. Истеъмолчи томонидан газ ўлчаш прибори ва ёки ўлчов комплексини газ истеъмолчини хисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган тизими (ТХНАТ-АСКУТ) дарига уламини лозим.

3.6. Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплексини ўрнатиш ва иштатеш амалдаги қондалар ва меъёрларга мувофиқ амалга оширилиши керак.

3.7. Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплексини эгаси уни иштатеш давомида O'z DSI 8.030:2008 "Ёқилғи ва энергия хисобга қўйилган улқимий талаблар", O'z DSI 8.031:2008 "Ёқилғи ва энергия ўлчаши приборлари билан жикҳолаш ва уларни иштатеш" давлат стандартлари талабларига, шунингдек ўлчаши приборлари ишлаб чикарувчининг талабларига ривож қилиши.

3.8. Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплексларини метрологик ва техник ташеифири амалдаги меъёрлар ва қондаларга мувофиқ бўлиши керак.

3.9. Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплекслари "ўстандарт" агентлигининг жорий ниселов кўригидан ўтказилган сертификат ва ёки метрологик аттестациясида эда бўлиши керак. Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплексларининг ниселов кўригидан ва ёки метрологик аттестациясидан ўтши даврини "ўстандарт" агентлиги белгилайди.

Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплекслари эгаси газ ўлчаши приборларини ниселов кўригидан ўтказиши ва ёки ўлчов комплексларини (ва унинг

тароҳий кимсаларнинг "ўзгаришлари" аспектида метрологик аттестациядаги ўтказишнинг ўз вақтида бажарилиши учун масъулдир.

3.10. Режадаштирилган ишларнинг бир қисми сифатида (киёсон кўриш қилиб, торайиш мослашсини амаллаштириш, таъмирлаш) газ ўлчаши приборларнинг ва ёки ўлчов комплексларини кимсаларни ечиши ва ўрнатилиш техникаси ва ёки ишлаб чиқариш хўжалиқлари асосида келишув бўйича ва иккада томоннинг вакиллари иштирокида амалга оширилади.

Газ ўлчаши приборларини ва ёки ўлчов комплексларини кимсаларни ечиши, ўрнатилиш, уни ишлаб чиқарувчининг талабларига ва амалдаги меъёрлар ва қондаларга мувофиқ эгаги (ёки унинг сериес хизмат кўрсатувчи вакили) томонидан амалга оширилади.

3.11. Режадаштирилган ишларнинг бир қисми сифатида (киёсонга кўриштирилган, торайишни мослашсини амаллаштириш, таъмирлаш) газ ўлчаши приборларини ва ёки ўлчов комплексларини кимсаларни ечиши ва ўрнатилиш техникаси ва ёки ишлаб чиқариш хўжалиқлари асосида келишув бўйича ва иккада томоннинг вакиллари иштирокида амалга оширилади.

Газ ўлчаши приборларини ва ёки ўлчов комплексларини кимсаларни ечиши, ўрнатилиш, уни ишлаб чиқарувчининг талабларига ва амалдаги меъёрлар ва қондаларга мувофиқ эгаги (ёки унинг сериес хизмат кўрсатувчи вакили) томонидан амалга оширилади.

Этказиб берувчининг вакилини газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплексларини эгаги чакирлади.

3.12. Газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплексларини модернизация қилиш, газ ўлчаши приборларини амаллаштириш, газини ўлчашининг бошқа усулларини таъмирлаш ва ёки ишлаб берувчи билан келишиллади.

3.13. Газини физик-кимёвий параметрлари (стандарт шароитдаги зичлик, атош ва карбонат ангидрид) газ ўлчаши приборларини конфигурациясини киритиш ва ёки ишлаб берувчи билан келишиллади.

Газ ўлчаши приборларини эгаги газини физик-кимёвий параметрларини ўз вақтида ва ёки ишлаб берувчи билан келишиллади.

3.14. Этказиб берувчи ўзининг таъмирларини газ ўлчаши приборларига ва ёки ўлчов комплексларини газ хажминини ўлчашига таъсир қилганидан кимсаларга Истеъмолчи иштирокида ўрнатилиш ва тегишли далолатнома тузилади. Ўрнатилган таъмирларини бўлишига Истеъмолчи жамоблардир.

3.15. Этказиб берувчи Истеъмолчинини газ ўлчаши приборлари ва ёки ўлчов комплекслари ва уларнинг тарқибий қисмларининг тўғри ишлаганини кузатиш хўжалиқига эга. Шу билан бирга, Истеъмолчи Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида мувофиқ Этказиб берувчи вакилларининг ўлчаши приборларини ва ёки ўлчаши комплексларига тўғри киритиш таъминлайди.

3.16. O'z DSI 8.586(1-5)-2005 бўйича ўлчов комплекси ва ўлчаши приборлари ишлаб тайрлаб хўжалиқ юзата қилган таъмирларда O'z DSI 8.064:2017 бўйича газнинг миқдори ҳисобланади (коррекция) ўлчаши қурilmаси ва ёки ўлчаши комплекси фаолиятига руҳсатсиз араҳинини ҳолатлари бўлиши мустақило.

3.17. Олинган газ учун ҳисоб-китоб, қуйидаги ҳолларда таъмирланган газини фойдаланиш уқулмасининг 24 соат давомида ишлаб туриши ҳисоб-китобидан амалга оширилади:

а) газини ҳисобга олишган ҳолда газ истеъмолчи – газини ҳисоблаш прибори ва таъмир сарфи қилиш нормаси бўлмаганда, газини ҳисоблаш приборини четлаб ўтган ҳолда истеъмол қилиш (ноқонуний байпас линиялари улаганда) охириги хўжалиқнинг ўлкасини далолатнома қилишдан қўйилган қўйилган анкиланган қўйилган, лекин даъво муддатидан қўйилган даврга;

б) ҳисобга олиш приборини улаш тартиби ва схемаси ўзгаририлганда - охириги хўжалиқнинг ўлкасини далолатнома қилишдан қўйилган, лекин даъво муддатидан қўйилган даврга;

в) ҳисобга олиш прибори бўлишида (ҳисобга олиш прибори бўлишидаги таъмирларнинг хўжалиқнинг даъво муддатидан қўйилган даврга) 1.5-баддларини иноватга олган ҳолда бир ҳисоб-китоб даврдан қўйилган даврга;

г) ҳисобга олиш прибори мавжуд бўлмаганда – қислов қўйилган ўлкасини учун ечилишда – ҳисобга олиш прибори ечилишдан қўйилган "ўзгаришлар" аспектидан қисловдан ўлкасини, сертификат олиниб жойига ўрнатилган қўйилган даврга;

д) ҳисобга олиш приборини қислов қўйилган ўлкасини ва ёки ўлчов комплексини метрологик аттестациядан ўлкасини муқаддими туғилганда – қислов қўйилган метрологик аттестация ўлкасини муқаддими туғилган қўйилган қўйилган ёки метрологик аттестация ўлкасини учун ечилишдан қўйилган даврга;

е) ҳисобга олиш прибори ёки ўлчов комплексининг қисмларига ўрнатилган таъмирларини бўлиши бўлишида – охириги қўйилган ёки газ таъминоти таъмирланган вакили борлиб қўйилган вақтдан бошлаб, лекин бир ҳисоб-китоб даврдан қўйилган даврга;

ж) ҳисобга олиш приборини ўзбошимчилик ечиб қўйилганда – охириги қўйилган ёки газ таъминоти таъмирланган вакили борлиб қўйилган вақтдан бошлаб анкиланган қўйилган даврга;

з) газини тарқатиш тармоқларининг метрологик режимини бузган газ қўйилганда ёки ГТПларда аёбоб-уқулмадар ўрнатилганда - охириги қўйилган ёки газ таъминоти таъмирланган вакили борлиб қўйилган вақтдан бошлаб анкиланган қўйилган даврга;

и) Газ ҳисоблаш уқулмасининг конфигурацияларига ноқонуний тарзда таъмир таъсир кўрсатган ҳолда таъмир газини истеъмол қилиш ҳолатлари анкиланганда – таъмир таъсир кўрсатилган қўйилган бошлаб (агар аралашув қўйилган ва фактинин таъмирланган хўжалиқлар мавжуд бўлса), бирок даъво муддатидан ортқи бўлмаган муддатда;

к) ҳисобга олиш приборининг хотирада сақланган архив маълумотларини йўқотиш, газ ўлчаши автоқатлаштирилган тизимдан ҳисобот олинган маълумотлар олиш вакили бўлмаганда ёки етказиб берувчининг оператив журналидан олинган маълумотлар бўлмаган тақдирда. (Ҳисоб-китоб учун ТТХПАТ (АСКУТ) ички жорий қилинган истеъмолчиларда ҳисобот даврини учун архив маълумотлари мавжуд бўлмаган ҳолларда истеъмол қилинган таъмир газ

олдиндан келишилмасдан газ олинган тақдирда, Истеъмолчидан шартномадаги ҳажмлардан ортқча олинган табиий газ қийматига нисбатан 1,4 коэффициент билан оширилган тўлов ундирилади.

Бунда, белгиланган тартибда ҳисоблаш приборини алмаштириш, таъмирлаш, хизмат кўрсатиш, текшириш ва созинини мониторинг қилиш учун ечиб олиш, шунингдек, Истеъмолчига алоқалор бўлмаган турли хил (электр таъминоти носозлиги, чақмоқ, киска туташув ва х.к)даги техник носозликлар аниқланганлиги сабабли истеъмол қилинган табиий газ ҳажминини ўрнатилган газ асбоб ускуналарини тўлиқ қуввати бўйича ҳисоб-китоб қилиниши натижасида шартномадаги ҳажмлардан ортқ ҳажмларни ташкил қилган ҳолатлар бундан мустасно.

4.10. Табиий газ учун Истеъмолчининг тўлов муддати ўтган қарзи мавжуд бўлган тақдирда, унинг аванс тўлови ҳисобига ўтказилган маблағлари Истеъмолчини хабардор қилган ҳолаттўлов муддати ўтган қарзини қоплашга йўналтирилади ва аванс тўлови сифатида ҳисобга олинмайди.

4.11. Шартномада кўрсатиб ўтилган муддатларда етказиб берилган газ қиймати ўз вақтида тўланмаганда, Истеъмолчи муддати ўтган ҳар бир кун учун муддати ўтган тўлов суммасининг 0,4 фоизи миқдорда, лекин муддати ўтган тўлов суммасининг 50 фоизидан ошмайдиган миқдорда пеня тўлайди.

4.12. Ҳисоб-китоб ойда етказиб берилган табиий газ ҳажми Етказиб берувчи вакиллари томонидан табиий газ истеъмолини ҳисобга олиш прибордан кўрсаткичларни ёзиб олиш (ТГХНАТга уланган, шунингдек, табиий газни истеъмол қилишни ҳисобга олиш приборларига эга бўлмаган ва белгиланган меъёрлар бўйича ҳисоб-китоб қиладиган истеъмолчилар бундан мустасно) асосида, кейинчалик ёзиб олинган кўрсаткичлар Fossa тизимига киритиш, шунингдек, истеъмолчилар томонидан табиий газ истеъмолини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини интерактив хизматлар воситаларидан фойдаланган ҳолда киритиш орқали аниқланади.

4.13. Шартноманинг 4.12-бандига асосан кўрсаткич олинганидан сўнг кейинги ойнинг 5 кунига қадар Етказиб берувчи томонидан ҳисоб-китоб оyi учун газ етказиб бериш-қабул қилиш далолатномаси ва электрон ҳисобварақ-фактура расмийлаштирилади.

4.14. Етказиб берувчи Истеъмолчи ўргасидаги ҳисоб-китобларнинг ҳаққонийлигини таъминлаш учун ҳисобот даврида газни етказиб бериш-қабул қилиш далолатномаси Истеъмолчида қуйидаги техник ҳужжатлар мавжуд бўлганда расмийлаштирилади:

а) газни ҳисоблаш прибори хотирасидан ҳисобот даври учун олинган ўчирма) архив маълумотлари;

б) Истеъмолчига тақдим этиладиган, Истеъмолчининг бўлиниш чегарасигача бўлган жойдаги газ тармоқлари ва ГТҚлардаги технологик йўқотишларининг ҳажми тўғрисидаги далолатноманинг мавжудлиги; Бунда Истеъмолчи балансида бўлган газ тармоқлари ва ГТҚдаги технологик йўқотишлар Истеъмолчи ҳисобига олиб борилади.

4.15. Истеъмолчи ойнинг 7 кунидан кечиктирмасдан Етказиб берувчидан ҳисоб-китоб оyi учун газ етказиб бериш ва қабул қилиш далолатномасини ва электрон ҳисобварақ-фактурани қабул қилиб олади, имзолайди ва бир нусхасини Етказиб берувчига жўнатади.

4.16. Табиий газни етказиб бериш-қабул қилиш далолатномасини имзоламаслик ёки уни эътирозлар билан имзолаш Истеъмолчини кўрсатиб ўтилган табиий газ ҳажмлари учун тўловлардан озод қилмайди. Узатилган ёки қабул қилинган газ миқдорини аниқлашдан норози бўлган томон далолатномада норозилик сабабларини мажбурий акс эттириш йўли билан ҳисоб-китоб қилиш оyi тугагандан кейин 10-кунгача бошқа томонга бу тўғрида маълум қилиб, сўнг далолатноманинг бир нусхасини Етказиб берувчи вакилига тақдим қилади. Ушбу масалани ўзаро ҳал этиш имконияти бўлмаганда, келишмовчилик сабаблари белгиланган тартибда кўриб чиқиши керак.

4.17. Истеъмолчидан дебитор қарзларни ундириш Етказиб берувчи томонидан қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

4.18. Газ узиб қўйилганидан сўнг ўзбошимчалик билан қайта уланганда, истеъмол қилинган газ ҳажми ва унинг қиймати газ узиб қўйилган кундан бошлаб, уланган газдан фойдаланиш ускунасининг бир суткада 24 соат ичида тўлиқ қувват билан ишлаб туриши ҳисобидан аниқланади.

4.19. Газ учун амалдаги тарифлар (нархлар) ўзгарган тақдирда, Етказиб берувчи бу ҳақидаги ахборотни ўн беш кун олдин оммавий ахборот воситалари орқали хабардор қилади. Газ учун тарифлар ўзгарганида, мазкур шартнома ўз кучида қолади, истеъмол қилинган газ учун тўлов эса янги тариф асосида, у қонунда белгиланган тартибда кучга кирганидан сўнг амалга оширилади.

V. ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАР ВА ГАЗДАН НОҚОНУНИЙ ФЙДАЛАНИШ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

5.1. Газдан фойдаланишда Истеъмолчи томонидан мазкур шартноманинг 3.17. ва 4.18.-бандда кўрсатиб ўтилган ҳуқуқбузарликларга йўл қўйилиши, Етказиб берувчи ва Истеъмолчи вакиллари томонидан имзоланган ва икки нусха тузиладиган далолатномаси билан расмийлаштирилади.

5.2. Ушбу шартноманинг 5.1-бандига асосан расмийлаштирилган далолатномага мувофиқ Истеъмолчидан, фойдаланган газ ҳажми қийми (амалдаги тарифлар бўйича) ундириб олинади.

5.3. Бунда мажбур шартноманинг 5.2-бандида кўрсатилган ҳолатларда газ ҳажми қийматининг ўзгаришини Истеъмолчининг қонунчиликда белгиланган жавобдорлигидан оқибат қилмайди.

VI. ТАРМОҚДАН ЭЎНБ КЎЙИШ ВА КАЙТА УЛАНИШ ТАРТИБИ

6.1. Истеъмолчида қўйиладиган ҳолатларнинг мажбуриятини қамда унибу ҳолатларнинг бағригаф энгилу нига қадар газ тармоқларидан ЭЎНБ КЎЙИЛАДИ:

- шартноманин мажбуриятлар бажарилмаганда;
- Етказиб берувчи вакиллариини газдан фойдаланиши ускуналари ва хисобла олши қўрилмадарини назоратдан ўтказишта йўл қўйилмаганда;

- фойдаланилган газ учун хисоб китоб ўз вақтида амалга оширилмаганлиги натижаида қарздорлик мажбу д бўлганда;

- шартномада белгиланган буюртмаларга етарли миқдорда олдиндан тўловлар амалга оширилмаганда;

- Етказиб берувчининг ва "Ўзнефтьтаъминспекция"нинг кўрсатмалари бажарилмаганда;

- хисоблаш приборларига касдан зарар етказилганда, прибор кўрсаткичларини ўзгаришии мақсадига уларнинг ишлатишта тўсқинлик қилувчи хатти-ҳаракатлар амалга оширилган ҳолатларда;

- газни хисобга олши приборларига ташиқи таъсир кўрсатишта ҳаракат қилиши;

- Газдан фойдаланиши қондаларига энг равништа газ тармоқларига ноқонуний улааниш ёки бошқа қондабузарликлар ёхуд газни талон-тароқ қилиши ҳолатлари аниқланганда;

Буида Етказиб берувчи газ таъминотиининг ўчирилиши натижаида етказилган молтий зарар ёки бои берилган фойда учун жакобтарлиқини ўз зиммасига олмайди.

6.2. Тармоққа қайта уланишта амалдаги қонунчиликка мувофиқ истеъмолчиини базавий хисоблаш миқдорининг ўн баравари миқдорига ҳақ дийрилади. Шартноманиннг 13.1.-бандида кўрсатилган ҳолатлар буидан мустасно.

6.3. Газ истеъмолчини хисобла олши ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган тизими (АСУДУА) ларига уланган истеъмолчиларнинг масофалар қайта улаиш учун ҳақ ундирилмайди.

VII. ТАРАФЛАРИНИНГ ХУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

7.1. Етказиб берувчи қуйидагиларга мажбур:

- Унида қаршида булган газ тармоқларини сол қолтида саклаш ва уларни автоматлаштирилган тизими (АСУДУА) ларига уланган истеъмолчиларнинг масофалар қайта улаиш учун ҳақ ундирилмайди.

- ўзга тармоқларининг техник қолитини ва уларда руҳсатсиз улаишларини аниқлаш учун дийриш қўилин кечирини.

- табиий газ етказиб берилии қисқарган ёки тўхлатилган тақдирда бу тўхлатилган Истеъмолчиларини хабардор қилиши.

- газ хисоблаш ускуналаридан олтинган арқия маълумотларини, элетрон маълумотларининг барта параметрларини қамтида уч йил мобайнида ўзида саклашинини таъминлаш;

- шартноманиннг 3.17. ва 4.18.-бандларига кўрсатилган қолитлар содир этилганлиги ва унибу ҳолатларини бағригаф тилтунига қадар табиий газ тарминотиини қўшишча олоқланиришиларсиз тармоқдан ўчириши.

- табиий газини руҳсатсиз истеъмол қилинганлиги, газ тармоқлари молдий бойликларининг талон-тароқ қилинганлиги тўғрисида хуқуқий муҳофиза қилиши органларини хабардор қилиши.

- Истеъмолчиинга газ етказиб берилии шартномасида кезилилган шартлар асосида газни етказиб берилии;

- қонунда назарда тутилган тартибда монополистика қарши давлат органиининг тақдимномасига асосан шартномага ўзгариришлар киритилиши.

- Етказиб берувчи ва вақолатги давлат органларининг мажбурий кўрсатмаларини бажариши;

- техник хизмат кўрсатиши шартномаларига мувофиқ истеъмолчиларининг ички газ тармоқлари, газдан фойдаланувчи ускуналарини техник тафтилдаи ўтказиши ва уларга профилактика хизмати кўрсатиши.

- Газдан фойдаланиши ускуналарини 5 сутка мудат ичида аямштириши.

- Етказиб берувчи қонунчиликка мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

7.2. Етказиб берувчи қўйиладиган хуқуқларга эга:

- техник заруратга қўра, Истеъмолчинини белгиланган тартибда хабардор қилган ҳолида, табиий газни етказиб берилишии қисқартириши ёки тўхлатиши;

- газ тарминотиини тармоқларига руҳсатсиз улаиши қолитлари аниқланганда уларини белгиланган тартибда газ тармоқидан унибу қўйиши.

- Истеъмолчилардан табиий газдан фойдаланиши қондалари ва газни етказиб берилии шартномасини талабларига риоқ этишини талаб қилиши;

- табиий газни етказиб берилии шартномасининг ижро қилишдан қонун хуқуқларига мувофиқ бир тоқондада воз кечини.

- газ тармоқларида авариянинг олдини олиш ёки бартараф этиш юзасидан кечиктириб бўлмайдиган чораларни кўриш зарурати юзасидан. Истеъмолчи билан келишимасдан ва уни оғохлатирилмасдан ҳамда ушбу билан Хабардор қилган ҳолда, таъиний газни етказиб беришни тўхатиш ёки чеклаш;

- ушбу шартномада назарда тутилган ҳолатларда, аниқланган қондабузарликлар бартараф этилувигига қадар аввалдан оғохлатирилган ҳолда газ етказиб беришни тўхатиш.

- таъиний газ етказиб бериш шартноҳасини бир томонлама бекор қилиш.

7.3. Истеъмолчи қуйидагиларга мажбур:

- ҳисобот оинида таъиний газ етказиб бериш ва қабул қилиш даволатномасини ва ҳисоб-сараҳасини расмийлаштириш учун ҳар ойнинг 5-санасигача Етказиб берувчига электрон газ ҳисобловчинини арчиҳ мартўмотлари (распечатка) ёки газини ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини тақдим этиш.

- газдан оқилноҳа ва тежамкорлик билан фойдаланиш;

- газ хўжалиғи газ қувурлари ва усқуналарини техник жихатдан соҳ ҳолатда сақлаш;

- газ тармоқларида ёки газдан фойдаланиш усқунасида вужудга келган таъиний газ сиснў чикиши ҳолати ҳақида газ таъминоти ташкилоти диспетчерлик хизматларини ушбу билан хабардор қилиш;

- ўзининг газ тармоқлари даҳлоҳазлиғини таъминлаш ва эҳтимоли бўлган руҳсатсиз ўланлишларни аниқлаш мақсатида уларни ва улардаги усқуналарини мунтазам равишда қўздан кечириб чикиш;

- газ таъминоти ташкилотлари газ тармоқларида сертифициланмаган, газлаштириш лойиҳасига (ЛПХ) мурвофик бўлмаган газдан фойдаланиш усқунасининг ўланлиғига йўл қўймаслик;

- газ етказиб берувчи вақитлари ва "ўннефтаннепекция" ҳодимларининг (тегишли лувчоҳа кўрсатилган тақирда) таъиний газни истемол қилишни ҳисобга олиш приборларини ва ёки газдан фойдаланиш усқунасини кўннинг истилган вақтида эркин қўздан кечирилиши таъминлаш;

- газдан фойдаланиш усқунасидаги носозликларни (бундай турдаги ишларни бажариш ҳўкукига эга бўлган иҳтисослаштирилган бригадалар ёки ҳодим ёрдамчида) бартараф этиш;

- таъиний газ истемолчини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини ўзгартириш мақсатида уларнинг ишлашига тўскинлик қилувчи ҳаракатларини амалга оширмаслик, уларнинг қасддан бузилишига йўл қўймаслик ва ўрнатилган таҳилларнинг бутўнлиғини таъминлаш;

- таъиний газ истемолчини ҳисобга олиш приборлари ишидаги носозлик аниқланган тақирда, газ таъминоти ташкилотини ўзи учун қудай шаклда дарҳол хабардор қилиш.

- Газ тармоғи бўлиниши чегарасида таъиний газ сарфи бўйича мартўмотларни масоҳадан олиш иҳкониятини берувчи газ истемолчини ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автوماتлаштирилган (ТТХНАТ-АСКУТ) тизимини ўланган ҳисоблаш приборлари Истеъмолчи томонидан ўрнатиш..

7.4. Истеъмолчи Етказиб берувчидан қуйидагиларни талаб қилиш ҳўкукига эга:

- етказиб берилган таъиний газнинг аниқланган ҳажмига ва бошқа параметрларида норойи бўлган тақирда, Етказиб берувчининг таъиний газни истемолчини ҳисобга олиш приборлари ишлашининг ишончлиғини текшириш учун комиссия ташкил этиш;

- таъиний газнинг стандартлаштириш бўйича норктив ҳўжжатларда қўзда тутилган сифалда ва етказиб бериш режимиға риоҳ қилган ҳолда ўзатилиши;

- таъиний газни етказиб бериш шартномаси бекор қилинганда, фойдаланилмаган газ хажми учун туланган сумиани қайтариш;

- таъиний газни етказиб бериш шартномасини конун ҳўжжатлариға мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;

- таъиний газни етказиб бериш тўхатилганда, зарарни қоплашни талаб қилиш (шартноманин 2.5. ва 6.1. бандлари бундан мўстаенў);

- газ етказиб беришни вақтинча тўхатишини. Истеъмолчи конунчилик ҳўжжатларида белгиланган бошқа ҳўкукларға эга бўлиши мўмкин.

VIII. ТАРАФЛАРНИНГ МОДЛИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

8.1. Етказиб берувчи Истеъмолчига газ етказиб бериш шартномасига асосан газ етказиб берилмаган ёки тўлик етказиб берилмаганлиғи оқибетида етказилган модлий зарар ва бой берилган фойдани белгиланган тартибда қоплайди.

Етказиб берувчи газни етказиб бермаганлик ёки тўлик етказиб бермаганлик учун қуйидаги ҳолларда жавобгар ҳисобланмайди:

а) Истеъмолчи томонидан газ таъминоти тармоқлариға кўшипча газдан фойдаланиш усқунасини руҳсатсиз ўлаш ҳолати аниқланганда;

б) фойдаланилган газ учун тўлов амалга оширилмаганда;

в) конун ҳўжжатларида назарда тутилган ҳолатларда;

г) истемолчи томонидан шартноҳа талаблариға амал қилинмаганда;

д) мазкур шартноманин 2.5. ва 6.1. бандлариға кўрсатилган ҳолларда.

8.2. Етказиб берувчи томонидан шартноҳа мажбўрлиқларининг бажармаслиғи натижасида Истеъмолчига модлий зарар етказилганда, Етказиб берувчининг мансабдор шахсига нисбатан базавий ҳисоблаш микдорининг ўн баробарилан ўн беш баравари микторида жарима қўлланади.

8.3. Шартноҳада кўрсатилган ҳажмдан қач ҳажмда газ етказиб берилган тақирда, Етказиб берувчига нисбатан ўзбекистон Республикасининг "ўнэтик юригувчи субектлар фаолиятининг шартномавий-ҳўкухий базаси тўғрисида"ги Конунни асосида жарима санкциялари қўлланилади, қуйидаги ҳолатлар бундан мўстаенў:

а) форс-мажор ҳолатлар;

б) министрл газ қувурларида ва газ тармоқларида авария ҳолатлари юз берганда;

